

SŁOWO WSTĘPNE

Szanowni Państwo!

Oddajemy do waszych rąk kolejny numer periodyku “Sympozjum”. Jest on poświęcony Kościołowi katolickiemu na Litwie i Białorusi w XIX i XX wieku. Sesja naukowa na ten temat odbyła się w Wyższym Seminarium Misyjnym Księży Najśw. Serca Jezusowego w Stadnikach 20 października 1998 roku. Inspiracją do pogłębionej refleksji nad tym zagadnieniem nie był zwykły przypadek czy też inne okoliczności akademickie, ale potrzeba wniknięcia w historyczno-kulturowe oraz społeczne uwarunkowania życia i działalności Kościoła katolickiego, aby zrozumieć współczesne problemy związane z głoszeniem Dobrej Nowiny na tym terenie.

Dokonujące się przemiany ekonomiczne i polityczne w środkowowschodniej Europie nie oszczędziły również państw byłego Związku Radzieckiego. Rozpad największej w dziejach ludzkości maszyny ateizmu materialistycznego oraz zniewolenia człowieka, która pozbawiła osobę ludzką podstawowych praw jej przysługujących, wytworzył niebywałą atmosferę, sprzyjającą poszukiwaniu prawdy i autentycznych wartości, nadających rzeczywistości, a nie utopijny sens ludzkiej egzystencji, i to zarówno w wymiarze doczesnym, jak i wiecznym. W związku z tym, przed Kościołem katolickim, który przez dziesiątki lat żył i działał w podziemiu, pojawiły się nowe zadania oraz nowe obszary działalności duszpasterskiej. To z kolei wiązało się z powiększeniem składu personalnego duchowieństwa, w celu zaspokojenia fundamentalnych potrzeb duchowych zwłaszcza tym katolikom, którzy byli przez długie lata pozbawieni możliwości osobistego kontaktu z kapłanem, oraz tym, dla których Kościół katolicki był jedynie znakiem wartości narodowych i religijnych. Dlatego w ostatnich latach zarówno wielu księży diecezjalnych, jak i zakonników, udaje się na tereny “wielkiej” Rosji, Białorusi i Ukrainy, aby przez ewangelizację i życie sakramentalne przywracać

do życia zniszczone przez komunizm struktury Kościoła lokalnego, a także budować świątynie oraz prowadzić działalność charytatywną. Dokonuje się to w niemałym trudzie. Przyczyn jest wiele. Niekiedy mają one charakter obiektywny. Wynikają bowiem z aktualnej sytuacji ekumenicznej i kulturowej. Znacznie częściej jednak prowokują je księża przyjeżdżający z Polski, którzy nie są misjologicznie przygotowani do pracy na tym terenie. Niedostatecznie jest im znana chociażby historia danego Kościoła, jego tradycja, a zwłaszcza kontekst kulturowy, dzięki któremu zdołano zachować tożsamość wiary oraz więź z hierarchiczną strukturą Kościoła powszechnego, a zwłaszcza Stolicą Apostolską.

Ponieważ również polscy sercane uczestniczą w misji Kościoła na terenach byłego Związku Sowieckiego, głównie na Białorusi, Ukrainie i Mołdawii, pojawiła się idea zorganizowania sympozjum, które przybliżyłoby nie tylko seminarzystom, lecz także kapłanom, problem Kościoła na tych terenach w kontekście jego historii.

ks. Eugeniusz Ziemann SCJ
(redaktor naczelny)